No. 3035 Zaterdag 11 Maart 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Pauskroning

Het feest der Pauskroning is in de grond der zaak een feest der Idee, een belijdenis van onze organisatie, een huldiging van de wereldkerk.

Sinds Simeon in zijn samenspraak met de Moeder Gods onder de zuilen van Salomons tempel de Engelenboodschap van Bethlehem onderstreepte en de boodschap van Gabriël bevestigde, en haren Zoon, het vuur noemde dat vanaf de hoogten van Sion de wereld zou verlichten, weten wij dat de godsdienstige Stichting van Christus een wereldkerk zou zijn.

Dat hierdoor zou zijn afgedaan met de oude religie, welke was opgebouwd op volk, ras of taal.

De tiara is voor ons het embleem van een wereldkerk, waarin wij geloven. Gelijk de mathematici geloven in het universele der wetenschap; het muziekgenie in de universaliteit der kunst en de staatsman in de universaliteit van het recht.

Er zijn dingen die naar hun wezen boven naties staan en volkeren en rassen. Zo volgde op de onvolmaakte tijden der stam-God de boven Jehova uitgebouwde God, Rechter en Vader der mensheid.

Er bestaat geen Duitse God, geen Poolse Madonna, geen Franse Beau Dieu.

En deze eenheid is de hoofdgedachte van het feest der Pauskroning.

Het Pausdom is op de eerste plaats leiderschap in wereldbeschouwing.

Hoe verder we groeien in jaren, des te overtuigender komt de gedachte in ons, dat de mensheid niet zelf alleen zijn religieuze weg kan vinden. De mensheid die zonder priester is en zonder katechismus.

De ouden hadden gelijk, toen zij zeiden, dat aan het begin der wereldgeschiedenis Gods openbaring staat, en op de hoogte van de Sinai de tafelen der wet. De tien geboden is werkelijk niet alleen maar synthese van de begaafde Mozes, niet alleen maar een bewerking van de Babylonische voorschriften, niet alleen maar een verzamelde Codex van oude ervaringen.

Alleen met menselijke ervaring komt men er niet: de leiding van God lichtte in de oertijden. Het staat ergens geschreven of is ergens uit de wolken geroepen of ergens werd de werd geproclameerd.

„De stem van het geweten is niet de eerste. Zij is een echo van de Goddelijke ordening".

Een mensheid zonder leiding in de wereldbeschouwing, geraakt in dwaling.

Wij erkennen de noodzakelijkheid van religieuse leiding en willen daarom een onfeilbare kerk. En het werk dezer kerk is om de normen en de richtlijnen welke de Christus, over iedre godsdienst der voortijd heen, vanaf de heuvelen van Galilea aan de wereld heeft gepredikt, in vaste handen te dragen; de inhoud daarvan in de talen der eeuwen over te zetten; het gelaat van Christus wat uit deze edelsteen oplicht, op telkens nieuwe wijze aan de wereld te onthullen en te tonen.

En de onfeilbare Paus is de formule van dit kerkbegrip.

De Paus is Rome; de grote centrale, waarheen de volken trekken der katholieke wereld; waarheen de bisschoppen hunne rapporten sturen en tot wier Congregaties, diocesen, ordes en priesters zich te richten hebben.

Rome heeft 54 parochies, maar meer als 100 kerken, omdat ieder volk, iedere instelling die tot de kerk behoren zich in de schaduw van St. Pieter hebben genesteld.

Een kring van universiteiten omgeeft het graf van den Galilesen visser. In Rome weerspiegelt zich het gehele organisatorische leven van de Christenheid. Van daar uit spreekt de Kerk allen toe. Van daar uit zendt Rome zijn nuntii naar de vorsten, worden de bisschoppen benoemd voor de Noordelijke kathedralen en de missionarissen uitgezonden tot aan de eilanden van de Stille Oceaan.

Rome zond Bonifacius naar Mainz, Augustinus naar Engeland en Franciscus Xaverius naar Japan. In de loggia van het Vaticaan hangen de kaarten van alle landen en provincies. Hier is de wereld thuis.

Sienkiewicz noemde Rome „het vaderland der zielen".

En in de vijf werelddelen is er geen organisatie die zo veelzijdig is, zo veeltalig; die zoveel historie heeft meegemaakt, zo sterk aan een middelpunt gebonden is.

Het Pausdom is de samenvatting van deze wereldorganisatie.

En de Kerk is niet alleen van betekenis en een machtsfactor binnen de grenzen van het katholicisme. Tot buiten de sacristieën, en de koorbeuken gaat hare betekenis.

Zij is meer als dekaloog, als liturgie, als katechismus voor de gelovige katholieke wereld.

Zij is een factor in de geschiedenis, een lichttoren der wetenschap, een asyl der kunst, een proclamatie van het recht.

En wonderbaar is deze organisatie, dit leven midden in de strijd der geesten, op economisch en politiek gebied.

We hebben genoeg „Captains of industry" die opkomen voor hun aan de aarde gebonden belangen: genoeg specialisten, genoeg aarde, genoeg stof, genoeg versplintering, genoeg zelfzucht, genoeg verwarring van ideeën, genoeg overweldiging van het recht.

Ergens moet een lichttoren staan die zijn licht niet dooft: ergens een paleis van de geest, een Graalburcht, die niet omneveld is door de walm van fabrieksrook, of het stof der grote stad met zijn reclamekunst.

Dit is het doel van de Kerk onder de volken. Van een Kerk zonder compromis, zonder knipogen, zonder dubbelmoraal.

Zo sprak de Farizeër tot Christus: „Gij zijt Meester! We weten dat ge de waarheid spreekt. Gij kijkt niet naar den persoon."

Zo spreekt de wereld tot de Kerk: Gij hebt beginselen. Gij zijt niet door een partij omgekocht, Gij buigt niet de knie voor een dictator.

Sommigen honen het Pausdom, omdat het de oorlog niet kan tegenhouden. Maar deze zijn dezelfden die reeds eeuwen lang sinds de renaissance en de hervorming alles in Europa hebben bewogen om met Voltaire, de paus te begraven: die jubelend aan de nieuwe wereld hebben verkondigd, dat zijn begrafenis zeker en zijn mansoleum al klaar was.

Het zijn dezelfden die de invloed van het Pausdom op de volken hebben verhinderd.

Maar zij hebben de ziel van het Pausdom niet kunnen vergiftigen. Zijn ziel is trouw gebleven en zal trouw blijven. En na de ondergang van alle Schisma's en ketterijen en alle revoluties der wereld, zal het Pausdom nog blijven leven. Zichtbaar versterkt het zich in de dagen van ons geslacht. Het brandt op een hoge kandelaar, over de branding der golven, in rustige klaarheid over de oceaan van de wereld.

Recht, wijsheid en geest zoeken beschutting onder de vleugelen van de adelaar.

Zo willen wij heden den Paus gedenken als het grote symbool, zoals onze vaderen hem zagen en lief hadden.

S.

Met Christus in het Concentratiekamp

GETUIGENISSEN VAN GEVANGEN DOMINEES.

Soms verschijnen er boeken, aldus de Maasbode, misschien boekjes van nog geen honderd bladzijden, welke hoog boven de normale productie uitsteken. Wellicht niet door de geweldigheid van hun artistieke openbaring, maar juist door hun pure menselijkheid zonder enige opsmuk of pretentie. Boeken, welke een greep zijn uit het leven het harde, zware leven met al zijn strijd, zijn illusies en bovenal zijn desillusies; maar ook het leven van de ziel, het leven uit God en Christus.

Twee van dergelijke werkjes, door G. F. Callenbach N.V. te Nijkerk uitgegeven, kwamen ons dezer dagen in handen. „...... En zij loofden God", getuigenissen van protestantse predikanten en leken in het tegenwoordige Duitsland, fragmenten uit brieven van protestantse dominees en gelovigen, die om hun moedige geloofsbelijdenis in concentratiekampen zijn geworpen; en „Martin Niemöller", wie hij is en wat hij belijdt; een leven door geloof gedreven.

Wij menen onze medestrijdende protestantse broeders niet beter te kunnen huldigen dan door enkele passages uit deze twee boekjes af te drukken. Daar klinkt de stem van geloofshelden, uit de somberste kampen, welke het Derde Rijk in zijn strijd tegen kerk en godsdienst heeft ingericht. Wij citeren, zonder nadere vermelding, uit enkele brieven.

„Gisteren heb ik voor het eerst na mijn arrestatie post gekregen... Verreweg het liefste was me jouw groet, die me niet alleen vertelde hoe je het bericht hebt opgevat (daar heb ik trouwens nooit een ogenblik aan getwijfeld) maar die vooral die laatste diepste gemeenschap tussen ons tot stand brengt, die geen gevangenismuren kunnen storen, laat staan te niet te doen. Je eerste korte kaart heb ik dadelijk in mijn mooie nieuwe Bijbel gelegd, die met de belofte: „Niemand zal ze uit Mijne Hand rukken", en daar blijft ze in liggen! Ja, je hebt gelijk, op de nieuwe toestand in en buiten de gevangenis moeten wij ons eerst langzamerhand instellen... Het is kostelijk in zulk een tijd de Bijbel te lezen. Hoe levend wordt hij opeens en hoe werkelijk. Men krijgt bijna de indruk, dat hij vooral voor gevangenen en voor de gevangenis is geschreven. En dat is hij ook werkelijk in meer dan één betekenis! Och, hadden de anderen... het is toch ook maar zoals wij hier! Ik hoor nu, dat ook onze beste vrienden en trouwste helpers in de eerste dagen van mijn arrestatie op hun beurt gevangen zijn genomen. Waar moet dat alles op uitlopen? God erbarme zich over ons Christendom in Duitsland."

„Ofschoon ik op het ogenblik niet precies weet, waar ik je in gedachten zoeken moet, wil ik je toch een groet zenden om je te zeggen dat het mij werkelijk goed gaat, ja, dat het mij iedere dag beter gaat. In zekere zin is het een tijd van zenuwontspanning, die me hier beschoren is, na de ontzettend inspannende weken en maanden vol verantwoordelijkheid op elk gebied, die achter me liggen. Weliswaar is dat natuurlijk maar één kant van de zaak! De andere kant blijft moeilijk en zal misschien mettertijd steeds moeilijker worden: de onzekerheid van de toestand, de eenzaamheid en eentonigheid van het gevangenisleven. De mensen moeten zich hechtenis en opgesloten zitten, voor een ontwikkeld mens midden uit het bezige, werkzame beroepsleven, nu ook weer niet al te mooi voorstellen! Maar, dat God in dit alles, wat wij doormaken en lijden, iets groots met ons voorheeft, daarvan ben ik heel zeker en het wordt me steeds duidelijker. Met ons persoonlijk, met jou en mij, met onze Belijdeniskerk, met heel ons protestantse christendom, ja met ons ganse volk, met de vijanden, de onverschilligen, met de vreesachtigen, en de „radicalen", met de spotters en met de vromen. Met allen heeft God een plan, zeker met ieder afzonderlijk iets anders, maar toch met allen tezamen één gemeenschappelijk ding, dat Zijn Naam geheiligd en geëerd wordt, en Zijn Evangelie verkondigd en geloofd. Daarom zal de tijd van beproeving, die wij nu doormaken, ook juist zolang duren, tot dit eigenlijke doel van God bereikt is en dat wil met het oog op ons persoonlijk zeggen: totdat we de les werkelijk geleerd hebben, die God ons nu opgeeft."

„Dat was wel een erge schrik voor jullie, toen je het, bij jullie thuiskomst van je schooluitstapje, moesten aanzien, hoe je vader naar de gevangenis gebracht werd. En ik heb zo'n medelijden met jullie alle drie gehad, vooral met jou, die zo huilde. Je behoeft echter niet bedroefd te zijn, want je weet toch, dat vader niets verkeerds gedaan heeft, maar alleen een soldaat in de zware strijd, die de kerk van Jezus Christus in onze tijd moet voeren terwille van haar boodschap en ter wille van de vrijheid van haar prediking en haar voortbestaan. Inzoverre is dat alles Gods zaak en wij moeten dankbaar zijn, dat wij weer, evenals honderd jaar geleden, toen jullie grootvader zo dapper voor het Evangelie is opgekomen, er bij mogen zijn, nu Gods eer en recht op aarde op het spel staan. Zonder strijd en zonder lijden komt niets groots op de wereld tot stand. Je moet op school moedig en flink zijn, en je dubbel inspannen met leren en tracht vooral moeder plezier te doen! En als het zover is, ben ik er beslist voor, dat jullie kalm je vacantiereisje gaat maken. Het fietsen en lopen zal jullie goed doen, het is goed voor je gezondheid, en voor je oefening en je zult veel plezier hebben".

„Ik zou voorts ook zeer graag willen, dat de kinderen door al die dingen geen politieke wrok kregen en daarmee opgroeien, wellicht in een staatsvijandige houding. In plaats daarvan zullen we hun, ook weer op grond van de Schrift, duidelijk moeten maken, dat Christenen, ook in zulke omstandigheden, de plicht hebben zich als trouwe staatsburgers te gedragen en dat het Nieuwe Testament, als het over zulke omstandigheden spreekt, nooit ook maar in het minst een bitter woord laat horen, maar altijd met vreugde daarvan gewaagt."

Aan het boekje „Martin Niemöller" ontlenen we tenslotte de laatste bladzijde:

„Is dit het laatste hoofdstuk? Menselijke verwachting ziet hier geen uitweg meer. Maar de „ijver voor het huis Gods" is daarmee niet ten einde. Niet ten einde is de militia Christi, waarin Martin Niemöller en met hem de Duitse Belijdeniskerk stond, en waarin ook de gevangene nog een getuige van de „ecclesia triumphans" is. Niet ten einde is de Bijbel, de catechismus en het gezangboek, die hem in zijn cel zijn gelaten, en waaraan hij zich vasthoudt: driemaal heeft hij tot op heden het Oude en het Nieuwe Testament doorgelezen en meer dan driehonderd kerkliederen tijdens zijn hechtenis uit het hoofd geleerd. Niet ten einde is het „neen", dat hij in heilige ernst tegen alle afgoderij heeft uitgesproken en dat zijn aan Gods Woord gebonden geweten zelfs niet voor de prijs zijner vrijheid zal herroepen. Niet ten einde is wat hij tot zijn gemeente en zij tot hem te zeggen heeft; de dienst der voorbede gaat bij ieder door, voor het altaar in de Annenkirche en in de cel in Sachsenhausen. „Ik heb de indruk" aldus schrijft hij in zijn eerste brief uit de gevangenschap, „dat de gemeente ziet, dat het ook in de toekomst niet anders gaat dan met de blijde boodschap van Jezus Christus, maar dat het met Hem ook werkelijk gaan zal. Ik ben tevreden en dankbaar, dat ik mij nu mag laten dragen door Dengene, Dien ik gepredikt heb. Wat heerlijk, dat men in dit opzicht niet behoeft om te leren, dat de Rots staat en onwrikbaar blijft te midden van alles, wat ons moge wedervaren!"

„Dat is de andere Niemöller — van zijn vrijheid, arbeid en gezin beroofd en met geweld tot zwijgen gebracht en toch in zijn cel misschien nog welsprekender en machtiger dan op de kansel. „Vroeger wist ik, dat hij een strijder was — nu weet ik, dat hij een gelovige is", zei een Engelse vriend na zijn eerste ontmoeting met hem. Wat hij voor het oog der gehele wereld voor zijn kerk en zijn volk gedaan heeft, dat zal de geschiedenis van de toekomst pas volledig aan dag brengen.

Hem zal het genoeg zijn, wanneer men maar één ding van hem kan zeggen: „Deze was ook met Jezus van Nazareth".

PAUS PIUS XI OP ZIJN STERFBED.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Zondag a.s. zullen in Rome de plechtigheden plaats vinden van de Pauskroning. De plechtigheden zullen aanvangen om kwart over 8 en 5 uur duren. Ze worden per Radio uitgezonden. Misschien dat ze op 19 Mr. hier op Curaçao te horen zijn. Meer als 40 landen zullen bij deze feesten vertegenwoordigd zijn. Engeland zond als vertegenwoordiger de Hertog van Norfolk, een der voornaamste van de Engelse adel. Amerika zond zijn vertegenwoordiger in Londen, de Katholieke gezant Kennedy; o.a. zal er ook aanwezig zijn de Ierse premier de Valera. Koning George van Engeland zond gisteren een telegram aan den nieuwen Paus.

Schril steekt tegen dit alles af de houding der totalitaire staten. We hebben in een vorig overzicht er al op gewezen hoe Duitsland het durfde wagen aan de Duitse Kardinalen voor te schrijven, welke vier kardinalen (en n.b. was daaronder de nu gekozen Paus) niet moesten kiezen. En Italië deed het op een andere wijze, maar even onparlementair, daar schreef het blad van Graaf Ciano, dat de Kardinalen della Costa moesten kiezen en anders Kardinaal Massimi, maar zeker niet Pacelli.
En dit zijn dan landen die moord en brand schreeuwen, wanneer anderen op hen critiek uitoefenen en die dit dan noemen „zich bemoeien met interne aangelegenheden van fascistische landen."

Is soms de Pauskeuze niet een zuiver interne aangelegenheid van de Kerk? Hier blijkt het wel weer allerduidelijkst, welk een wanbegrip er bestaat in de totalitaire staten over politiek en godsdienst, zoals we hieronder nog nader zullen zien.

In Spanje heeft de Franco-regering een blokkade afgekondigd op de republikeinse kusten, maar Engeland kan zich met deze maatregel niet verenigen en wanneer de oorlog nog lang duurt, zou daaruit nog wel eens ernstige moeilijkheden kunnen voortkomen.

Lord Halifax heeft in een rede ernstige waarschuwingen laten horen.

De communistische revolte in Madrid is volgens berichten vandaar onderdrukt. Volgens Burgos zou deze nog zijn overgeslagen naar andere plaatsen. Wat het comité van nationale defensie zal bereiken, is nog een vraag. Met Franco heeft het nog geen contact gehad, tot het openen van besprekingen voor vrede en Franco blijft bij zijn eis, onvoorwaardelijke overgave. Van Duitse zijde wordt de oprichting van dit comité van nationale defensie, een manoeuvre van Frankrijk en Engeland genoemd om roet in het eten te gooien.

Een paar Duitse diplomaten hebben in navolging blijkbaar van Herr von Bergen, waarover we in ons vorig overzicht schreven, hun stem eens moeten laten horen.

De generaal Fauel, gezant van Hitler te Burgos heeft een felle rede gehouden tegen de Ver. Staten, en daarin gezegd, dat Duitsland heel Zuid Amerika moet overstromen met geleerden en professoren en grote uitbreiding moet geven aan propaganda door radio en pers om de invloed van Noord-Amerika daar te weren. Ook voerde hij heftige critiek tegen de conferentie van Lima en de Monroeleer.

De Duitse consul-generaal in San Francisco Herr Wiedemann, vroeger speciaal adjudant van Hitler, heeft mede-

gedeeld dat de opvolging van Hitler in Duitsland al geregeld is. Maar dat het noemen van een opvolger inopportuum was. Hitler wordt dit jaar 50 jaar.

In Engeland blijft men zich aan het voorbereiden voor oorlog en dezer dagen werd medegedeeld, dat de luchtvloot thans met 150% is toegenomen en binnen 4 maanden met 4 zal zijn vermenigvuldigd. Ook heeft Hoare Belisha het nog eens gehad over de hulp welke Engeland geven zal aan Frankrijk, welke eenvoudig onbeperkt zal zijn in zover Engeland die geven kan.

Wellicht is het politiek ook nog van belang dat Min. Steenberghe een bezoek bracht aan de Leipziger Messe en daarbij conferenties heeft gehad met de Duitse minister van economische zaken Funk. Uit mededelingen, daarbij blijkt dat Nederland een der grootste afnemers is van Duitsland en 21% van alle Nederlandse invoer Duits is.

Onlangs heeft in de West Indische Gids Mr. de Gaay Fortmann een klacht geuit over de berichtgeving van Curaçao naar Nederland en omgekeerd. Een klacht die wij reeds vele malen hebben geuit. Maar vooral voor ons katholieken is deze berichtgeving allertreurigst. Het veel minder katholieke Engeland geeft des avonds in zijn radiodiensten meer berichten over katholieke aangelegenheden als blijkens de Beurs althans, de Nederlandse officiele persagentschappen.

Zo blijken thans weer bij het Bisschoppelijk comité voor katholieke vluchtelingen te New York ernstige berichten te zijn binnengekomen over een verscherpte vervolging in Duitsland. Deze nieuwe vervolgingsmethoden worden medegedeeld in The Free Germany No. 2 vol 3.

Na de bekende rede van Hitler in Januari was niet anders te verwachten. Zij gaf sterk de indruk dat de Führer een nieuwe verscherpte campagne tegen de Kerk aankondigde. We hebben er indertijd over niet willen schrijven, omdat we ons misschien konden vergissen; maar nu uit de feiten blijkt, dat we inderdaad goed gezien hebben, willen we deze rede verder commentariëren.

Wat dan op de allereerste plaats opvalt, is dat bij Hitler een volkomen wanbegrip van kerk en godsdienst bestaat. Misschien het nog juister te zeggen, dat hij ten opzichte van deze twee, voor het individuele en gemeenschapsleven van den mens zo belangrijke factoren de zuiver nationaal-socialistische opvatting steeds weer verkondigt en als de alleengeldige verplicht stelt. Men zal van den oppersten leider van het nationaal-socialisme nauwelijks iets anders kunnen verwachten; maar anderzijds spreekt het dan ook vanzelf, dat de Kerk, door den Godmens zelf gesticht en als de enige waarheid voor het werkelijk heil der [illegible] tegen de nationaal-socialistische dwaling moet verzetten en verdedigen. Want alleen tot Haar is gesproken: wie U hoort, hoort Mij. Evenals Christus gezegd heeft: wie U versmaadt, versmaadt Mij. En boven Hitler staat Christus met de oneindige afstand tussen God en mens.

Hitler dan heeft op twee plaatsen van zijn rede over de Kerk gesproken. In de aanvang reeds, in de allereerste alinea als het ware, geeft hij een rauwe hak, welke meer een mentaliteit dan een staatsman kenmerkt. De haat tegen onze beweging, zeide hij „verenigde centrumssplinters en communistische atheisten, socialistische eigendomsvernietigers en kapitalistische beursspeculanten, conservatieve staatsbehouders en republikeinse rijksvernielers... Zegenend strekten de politiserende bisschoppen van de verschillende godsdiensten hun handen over deze allen uit".

We zullen op deze aanval geen zout leggen; hij doet het, zelfs bij het Duitse volk niet meer. Belangwekkender is de passage in de rede, waarin Hitler als het ware zijn principiele houding tegenover de positieve kerken en godsdiensten vastlegt, in zoals hij zelf zegt een „feierliche Erklärung". Dan stelt hij vast:

1. In Duitsland is tot dusverre niemand wegens zijn religieuse instelling vervolgd, noch zal ooit iemand daarom vervolgd worden. Hier beweert Hitler ongetwijfeld veel meer dan hij verantwoorden kan. Alles wat tegen katholieke bisschoppen, priesters en leken, evenals tegen dominees ondernomen is, gaat schuil onder het mom van strijd tegen „verpolitiekte godsdienst". Maar als zodanig worden ook beschouwd de verkondiging, handhaving en verdediging van de zuivere leer van Christus, de hoogste plicht van den priester en ook van den leek. En hoevelen zijn, wijl zij deze plicht vervulden, niet in gevangenissen en concentratiekampen terechtgekomen, om van erger dingen maar niet te spreken. Hoevelen jeugdigen hebben hun hele toekomst op het spel gezet, wijl zij zich niet bij de Hitler-jeugd wilden aansluiten, waar de heiden Baldur van Schirach zeker niet de katholieke leer inprent. Juist het tegendeel. Het klinkt eenvoudig ongelooflijk, dat hier de vervolging, de gruwelijke vervolging geloochend wordt, tegen de onontkoombare evidentie in.

2. Hitler verklaart, dat de kerken sinds 30 Januari 1933 ongeveer twee milliard mark „aan openbare belastinggelden door de staatsorganen" ontvangen hebben. Dan zijn de kerkgenootschappen de grootste grondeigenaars na de staat, terwijl de staat de kerken grote belastingbegunstigingen, in sommige gevallen zelfs belastingvrijheid verleent. „Het is derhalve — zacht gezegd — een onbeschaamdheid, als vooral buitenlandse politici de euvelen moed hebben van vijandigheden tegen de godsdienst in het Derde Rijk te spreken. Als echter de Duitse kerken deze toestand werkelijk als onverdraaglijk voor zich zelf zouden

beschouwen, dan is de nationaal-socialistische staat te allen tijde bereid een duidelijke scheiding van Kerk en Staat, zoals die in Frankrijk, Amerika en andere landen bestaat, door te voeren?"

We laten hier buiten beschouwing, dat de nationaal-socialistische staat zijn godsdienstigheid wel erg materialistisch ziet, als hij deze uitsluitend in financiële steun plaatst. Erger is, dat door de zo juist weergegeven passage de gehele aangelegenheid onvolledig is en daardoor ook vals. Want de belastinggelden, waarop gezinspeeld wordt, zijn eenvoudig een kerkbelasting, opgebracht door de gelovigen, die zich officiëel bij bepaalde kerkgenootschappen aangesloten houden. Die belastingen worden door de staat geïnd en dan aan de kerken, voor welke zij door de gelovigen betaald zijn, overgedragen. Een hulpdienst derhalve. Bovendien is een gedeelte van het bedrag, dat door de staat aan de kerken uitbetaald wordt, niets anders dan een restitutie aan de kerken van door de staat in beslag genomen kerkelijke goederen. Een kwestie van zuivere rechtvaardigheid derhalve; en het zou een grove schending van het recht zijn, als de staat deze gelden aan de enig rechtmatige bestemming onttrok.

Hitler biedt scheiding van Kerk en Staat aan. Wellicht moet men hierin een aankondiging van het aanstaande feit zien. Maar we vragen ons af, of de Kerk hierin niet zou berusten, als zij tegelijkertijd wederom in haar onvervreemdbaar recht op de opvoeding der kinderen; op de verkondiging van de waarheid door alle middelen van de moderne techniek, ook pers en radio; op de leiding der rijpere jeugd; op de duurzame beinvloeding der volwassenen; op de beinvloeding van het gehele leven door dogma en moraal hersteld werd. Dat recht heeft de Kerk zelfs tijdens kerkvervolgingen in andere landen behouden; dat het Haar in het Derde Rijk ontnomen werd, is op zich reeds de meedogenlooste vorm van kerkvervolging.

3. Hitler verklaart dat er volkomen vrijheid van godsdienstbelijdenis in Duitsland bestaat. Maar in één adem deelt hij mede, dat die vrijheid beperkt wordt door het wezen en het belang van de nationaal-socialistische wereldbeschouwelijk totalitaire staat. Waar deze zich nu op zuiver materialistische bodem plaatst en de godsdienst volkomen uit elke vorm van het publieke leven verdrijft, is het conflict tussen Kerk en Staat onvermijdelijk. En dan geldt het woord, dat men God meer dan de mensen moet gehoorzamen.

4. Tenslotte komt de beruchte passage over de zedelijkheid van de bedienaren van de godsdienst. Niemand zal het de overheid euvel duiden, als zij, indien op dit gebied tegen derden en vooral tegen de jeugd, een misdaad wordt bedreven, ernstig en waardig ingrijpt. Maar des te scherper is ons protest als, zij het insinuerend, tegen de geestelijke stand als zodanig, een beschuldiging wordt uitgesproken, welke in haar schandelijkheid onbewezen en onbewijsbaar is, eenvoudig wijl zij onwaar is. Terwijl het, helaas! in het Derde Rijk onmogelijk is zelfs dergelijke beschuldigingen recht te zetten en de eer van priesters, kloosterlingen en dominees, welke door het slijk gehaald is, te herstellen. Ook dit is een vorm van kerkvervolging, gruwelijk in wezen en methode.

We hebben de passages betreffende de Kerk, wel de somberste in Hitlers rede, woordelijk aangehaald, en zuiver zakelijk van commentaar voorzien. Slechts één gedachte willen we nog uitspreken: men leze na Hitlers woorden de machtige en waardige Encycliek „Mit brennender Sorge", een groot Pauselijk document, dat van Duitse zijde nog nooit weerlegd is. Maar dat dan ook volledig en waardigheidsgetrouw gedocumenteerd werd.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

„DUITSE" GRADEN.

Naar aanleiding van het besluit van den Duitsen Rijksminister van Buitenlandse Zaken om de cirkel voortaan in 400 in plaats van in 360 graden te verdelen, schrijft de Nieuwe Rotterdamse Courant:

Uit München wordt gemeld, dat Duitse wiskundigen, ingenieurs en physici vele van hun meetinstrumenten en tabellenboeken zullen moeten wegdoen als gevolg van een besluit van den rijksminister van binnenlandse zaken, dat onlangs is verschenen. Dit besluit verordineert, dat voortaan de cirkel voor metingen en berekeningen moet worden verdeeld in 400 graden in plaats van in de traditionele 360 graden. Dit is bedoeld als een aanpassing van de cirkelverdeling aan het decimale stelsel. Een rechte hoek bestaat dus voortaan uit 100 graden (in Duitsland), een honderdste van een graad zal een minuut worden genoemd en een honderdste van deze minuut een seconde Alle opmetingswerk in Duitsland zal voortaan met inachtneming van de nieuwe cirkelindeling worden verricht.

De Duitsers zijn „grondig" en bij tijd en wijle bevrijden zij zich van de knellende banden, van welke Goethe eens schreef: „Es erben sich Gesetz und Rechte wie eine ewige Krankheit fort."

Het is natuurlijk bij innovaties als de hier gemelde maar de vraag, of de wereld, de algemeenheid zich aan zo'n nieuwigheid zal storen. Kunnen de Duitse precisiemeetinstrumenten zich veroorloven aan hun afnemers in de wereld voor te schrijven, welke soort instrumenten deze hebben te gebruiken, ja of neen. In de beide grootste internationaalste van de grote wetenschappen, de sterrenkunde, en de aardrijkskunde en in het internationaalste bedrijf van de wereld, de zeevaart, zal men de hoek van 90 gr. niet overboord willen en misschien ook niet overboord kunnen gooien.

Wel hebben de Duitsers hun eigen zeemijl, maar de werkelijk internationaal algemeen aanvaarde zeemijl is niet de Duitse. Wel drukken de Duitsers nog veelal boeken en tijdschriften met Duitse lettertypes, maar wil een boek internationale betekenis krijgen, dan moet men toch ook in Duitsland rekening houden met de onwil van de grote meerderheid der lezende mensheid, voorzover tenminste de volken der Westerse beschaving bedoeld zijn, het te doen met een druklettertype, dat de lezing voor niet-Duitsers bemoeilijkt.

De verdeling van de cirkel in 360 graden zal wel iets te maken hebben gehad met het feit, dat het jaar een paar tientallen eeuwen terug op ongeveer 360 dagen werd aangenomen. Maar hoe dit zij, men kan maar niet bij decreet oude gewoonten en praktijken uit de wereld helpen. De thermometerschaal van Celsius is natuurlijk practisch en goed, maar rekenen b.v. bij de belangrijkste gesprekken over het weer tussen leden van de goegemeente niet bijna allen nog met graden Fahrenheit? De hardnekkigheid van oude, onnauwkeurige of lastige rekenmethoden is uit en terna bewezen. Poogt men niet reeds vele tientallen van jaren te komen tot een uniforme maandlengte: iedere maand ongeveer even lang en Pasen en Pinksteren altijd op dezelfde dag van het jaar. En toch schijnt dat maar niet te kunnen lukken.

Z.H. PAUS PIUS XI HERDACHT IN DE STATEN-GENERAAL.

Hulde gebracht aan Zijn nagedachtenis.

Zowel in de Eerste als in Tweede Kamer van Nederland hebben de voorzitters Z.H. Paus Pius XI herdacht.

De voorzitter van de Eerste Kamer Mr. gesteld op de Bureaux van de Burgerlijke Baron de Vos van Steenwijk:

Een grote Paus is heengegaan.

Na een 17-jarige regering is Pius XI tot hoger leven opgeroepen.

Figuur van buitengewone eruditie, theoloog, philosoof, historicus, jurist, kortom veelzijdig geleerde, diplomaat van voorname allure en bovendien scherpzinnig staatsman, heeft hij, in verzoenende geest werkzaam, een succesvolle concordataire politiek volgende, na moeizame besognes zijn doelwit bereikt: de Romeinse kwestie opgelost, de volle souvereiniteit van het Vaticaan alom erkend te zien.

Met diepgaande blik der tijden nood peilende, heeft hij te midden van een ontwrichte mensheid onverflauwd voor het behoud van de vrede geijverd.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal betreurt in de doorluchtige Dode een wijs regeerder en brengt aan de nagedachtenis van dezen zo waardigen, vastberaden Vorst eerbiedige hulde.

De minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, prof. Slotemaker de Bruine, zegt, dat de regering zich gaarne aansluit bij de woorden van waardering, welke de voorzitter wel heeft willen wijden aan den persoon van den overleden Kerkvorst en aan diens arbeid, een arbeid, die hij zich wel heeft willen getroosten in het belang van vrede en recht.

In de Tweede Kamer.

Mr. J. R. H. van Schaik sprak in de Tweede Kamer als volgt:

„Geachte Medeleden,

Alvorens tot de eigenlijke werkzaamheden over te gaan zult gij met mij een ogenblik willen verwijlen bij het overlijden van Zijne Heiligheid Paus Pius XI.

Vooral in stormachtige tijden als deze klemmen de ogen der wereld zich vast aan die zeldzame figuren, die als geestelijke vuurtorens veilige steunpunten zijn in de bewogen en zich bedreigd gevoelende menselijke samenleving. Een dier helderstralende lichtpunten was ongetwijfeld de overleden kerkvorst.

Onverschrokken heeft hij aan wie naar hem wilden luisteren, zonder aanzien van welke macht ter aarde ook, op haast elk levensterrein vaste beginselen voorgehouden, die hij putte uit de in hem levende christelijke waarheden. Bij voortduring de ondergeschiktheid van het tijdelijke aan het eeuwige, van 's mensen stoffelijke aan zijn zedelijke belangen in

aller harten prentend en onvermoeid de terugkeer naar Christus predikend, reikte Zijn manende en sterkende stem ver buiten de scharen van hen, die Hem als de Heiligen Vadereerbiedigden.

Tot op Zijn sterfbed heeft Hij gebeden, gestreden en geleden voor de vrede in en onder de volken. Het zijn vooral de verzoende gevoelens van den oprechten Vredesvorst, welke weerklank hebben gevonden bij de vredesgezindheid, die zo diep in het Nederlandse volk verankerd is.

De nagedachtenis van dezen groten Paus van universele werkzaamheid zal ook hier te lande in gezegende herinnering blijven."

De heer Goseling, minister van Justitie, sprak als volgt:

Mijnheer de Voorzitter,

U hebt den overleden Kerkvorst willen herdenken voornamelijk in Zijn werk voor vrede en voor recht. Vooral in deze tijd is dat van overwegende betekenis. Geen Nederlander is er, die niet vurig hoopt, dat eenmaal door een betere verstandhouding onder de volken de vrede beter dan tot dusverre zal zijn verzekerd.

De regering kan zich dan ook van harte bij uw herdenkingswoorden aansluiten. Het is vooral om zijn vredeswerk, dat de overleden Paus ook bij de regering in dankbare herinnering zal blijven".

Beide redevoeringen werden staande aanhoord.

De twee leden der Staatk. Ger. fractie verlieten tijdens de rede van den voorzitter de zaal.

KARDINAAL MAGLIONE.

Zoals onze lezers weten, werd kort na de Pauskeuze kardinaal Maglione genoemd als nieuwe Staatssecretaris.

We willen daarom hier enkele bijzon- [illegible] gen:

Te Casoria in het diocees Napels geboren, heeft hij de klassieke kerkelijke diplomatenopleiding gevolgd: na het seminarie, het Capranica-College te Rome, een doktoraat in theologie en philosophie aan de Gregoriaanse universiteit, een doktoraat in de rechtswetenschap aan de rechtshogeschool van Sint Apollinaris, en diplomatieke studies in de Academie der Kerkelijke Edelen. Na een jaar als secretaris van de Apostolische Delegatie te Costarica te hebben gediend, kwam hij in 1909 aan het staatssecretariaat. Hij was werkzaam voor de gevangenenzorg van Paus Benedictus en voerde daarvoor de onderhandelingen met de Zwitserse regering; na de oorlog leidden die tot officiele diplomatieke betrekkingen en in 1920 werd mgr. Maglione de eerste nuntius van de weer opgericht nuntiatuur te Bern. Van daar uit volgde hij tevens het werk van de jonge Volkenbond.

Als Romeins prelaat placht mgr. Maglione al zijn beschikbare tijd te wijden aan de zielzorg in de volkswijk van Testaccio en de verwaarloosde Campagna.

In 1926 werd hij, als opvolger van mgr. Cerretti, nuntius te Parijs, waar hij vruchtbaar werk verrichte, maar boosaardige bestrijding vond bij de „Action Français", die hem er van beschuldigde te Bern diensten aan Duitsland te hebben bewezen.

In 1935 ontving mgr. Maglione, een der begaafdste diplomaten van de curie, de kardinaalshoed.

Voor de slachtoffers in Chili.

In verband met de ontzettende aardbevingen die in Chili duizenden menschen tot den bedelstaf heeft gebracht, duizenden kinderen tot weezen gemaakt en welvarende streken in ruines heeft herschapen, doet de ondergeteekende, consul van Chili op dit eiland, langs dezen weg een beroep op de menschlievende gevoelens van de inwoners van Curaçao om het hunne te willen bijdragen voor de slachtoffers van de getroffen gebieden.

Zij die voor dit doel op deze wijze van hun liefdadig- [illegible] schrijven op een lijst welke ter teekening ligt op het kantoor van den ondergeteekende, Breedestraat 21, welke geste door hem op hoogen prijs zal worden gesteld.

G. Z. de Jongh,
Consul van Chili.

3—3

CURACAO.

RONDVLUCHTEN HATO.

Op Zondag 5 Maart werden 's morgens de aangekondigde rondvluchten boven Willemstad en omgeving gehouden, waarvoor tamelijk veel animo bestond.

Het was een gezellige drukte in het Hato restaurant, terwijl in 3 vluchten 36 personen de lucht ingingen, onder wie 6 kinderen beneden 12 jaar.

Ook enkele toeristen van de „Statendam" waren van de partij.

WIJZIGINGEN IN DE 2DE SUPPLETOIRE BEGROTING.

Aan de Staten zijn door het Bestuur enkele wijzigingen ingediend, welke zeer welkom zullen ontvangen worden. Vooral de voorzieningen voor woningbouw waaraan grote behoefte is. In de toelichting worden de wijzigingen als volgt aangegeven:

Bij de behandeling van het ontwerp eerste suppletoire begroting 1939 in de [illegible] bruari 1939 werd door den gemachtigde van het Bestuur in overleg met de Staten het evenbedoelde ontwerp gewijzigd in dien zin dat alsnog een uitgave van ƒ 60.000,— werd opgebracht ten behoeve van de landwinning op het eiland Aruba in verband met de verbetering van de Paardenbaai aldaar.

Teneinde in verband met evenbedoelde uitgave het evenwicht in de begroting te herstellen wordt de onderwerpelijke nota van wijziging ingediend, waarbij de op de tweede suppletoire begroting 1939 opgebrachte uitgaven met een bedrag van ƒ 60.000,— worden verminderd.

Tegelijkertijd worden door het Bestuur alsnog de navolgende uitgaven opgebracht:

a) ƒ 60.000,— zijnde meerder voorschot aan de afdeling Volkshuisvesting van de R.K. Volksbond te Willemstad op Curaçao. Deze uitgave is noodzakelijk in verband met de op Curaçao heersende woningnood;

b) ƒ 30.000,— zijnde voorschot aan de St. Vincentius Stichting te Willemstad op Curaçao voor uitbreiding van het St. Jozefgesticht te Santa Rosa, in verband met de toename van het aantal voogdijkinderen;

c) ƒ 100.000,— zijnde voorschot aan de „Stichting Ambtenarenwoningbouw" te Willemstad op Curaçao ter financiering van het door haar beoogde doel. Dit voorschot zal worden verleend onder voorwaarde, dat ten bate van het dienstjaar 1939 ƒ 60.000,— wordt terugbetaald middels geldlening onder hypothecair verband van de Curaçaose Bank of de Koloniale Postspaarbank.

In verband met het voorgaande dienen de suppletoir opgebrachte uitgaven van ƒ 15.000,— voor schoolvoeding en ƒ 85.000,— voor de bouw en inrichting van een kliniek voor behandeling van geslachtsziekten te vervallen. Aan de hand van de thans bekende cijfers over het jaar 1938 mag worden aangenomen, dat voor het jaar 1940 met een bedrag van ƒ 30.000,— voor schoolvoeding zal kunnen worden volstaan, zodat de suppletoir opgebrachte ƒ 15.000,— niet nodig zijn. Aangezien de behoefte aan woongelegenheid dringender is dan de behoefte aan een kliniek voor geslachtsziekten dient de bouw van deze laatste te worden uitgesteld.

Bij de in de eerste alinea bedoelde behandeling werd het middel invoerrecht met ƒ 60.000,— verhoogd, welk bedrag thans in mindering moet worden gebracht op de in de Memorie van Toelichting genoemde verhoging van dit middel ad ƒ 350.000.—, welk bedrag der- [illegible]

Tot dekking van de meerdere uitgaven kan de middelenpost „aflossing voorschotten" in verband met het gestelde hierboven onder c) met ƒ 60.000,— en het middel inkomstenbelasting in verband met de laatst bekende gegevens met ƒ 100.000,— worden verhoogd zodat deze posten in de memorie van toelichting respectievelijk ƒ 80.000,— en ƒ 1.100.000,— moeten bedragen.

Het totaal van de raming der middelen en inkomsten wordt ƒ 12.007.760,—.

S.S. „SIMON BOLIVAR".

Het S.S. „SIMON BOLIVAR" wordt vandaag om 6 uur te Curaçao verwacht, en vertrekt morgen om 5.30 naar Europa.

S.S. „CHAMPLAIN".

De agentschap van de Franse Lijn, Compagnie Générale Transatlantique deel ons mede, dat het s.s. „CHAMPLAIN" aanstaande Zondag 12 Maart om 6 uur 's morgens verwacht wordt in de Caracasbaai, komende van New York met toeristen.

Het s.s. „CUBA" wordt verwacht van Europa, Zondagmorgen in de St. Annabaai.

EEN IDEE VAN STUYVESANT.

Wie bekend is met koloniale politiek der Nederlanden, weet, dat het voortgekomen is, dat men meisjes uit de weeshuizen der grote steden van Holland op de boot zette en ze een reis naar de Oost liet maken, op dat ze daar zouden trouwen. Een wel heel wat eigenaardige bevolkingspolitiek.

Maar wist U dat Stuyvesant, gouverneur van Curaçao met het idee moet hebben rond gelopen, om de heren in Holland te verzoeken, ook een schip naar Curaçao te sturen, om daar de Hollandse kolonie te versterken?

Er is niets van gekomen, maar men kan gemakkelijk inzien, dat een en ander aan de bevolking van Curaçao, haar gewoonten en taal een ander beeld zou hebben gegeven dan het ons vandaag aan den dag biedt.

We geloven niet, daar nu om te moeten huilen.

Nu ja, het zou een versterking hebben gegeven van het Nederlandse element in de West, gelijk men mede door dezelfde methodes kan zien in Zuid-Afrika, maar de moderne mens staat toch wel wat vreemd tegenover dergelijke methodes.

Het schijnt dat Stuyvesant nog al licht dacht over dergelijke volkeren-verplaatsingen. Een ander idee van hem was immers, om met de lastige Indianen daar achter Nieuw Amsterdam, de kale heuvelen van Curaçao te bevolken, dit plan schijnt met enkele ook uitgevoerd te zijn, en schijnen werkelijk enkele hier naar Curaçao gestuurd te zijn, bij wijze van deportatie.

Enfin, we weten dat Stuyvesant nu niet bepaald veel op had met Curaçao, we zullen het hem maar vergeven.

Br.

DE BEVOLKING VAN ONS GEBIEDSDEEL.

Van het hoofd van het centraal bureau voor het Bevolkingsregister te Curaçao de Hr. M. Bartels Daal ontvingen we het bevolkingscijfer over dit gebiedsdeel over de laatste drie jaren.

Daaruit blijkt de bevolking dat de bevolking met ruim gemiddeld 5% per jaar toeneemt.

De totaal cijfers zijn als volgt:

31 Dec. 1936 — 90.870 inwoners
31 Dec. 1937 — 94.945 inwoners
31 Dec. 1938 — 101.021 inwoners

In dit laatste cijfer en ook in de volgende zijn niet mede gerekend de pl.m. 2500 Portugezen op dit eiland.

Voor de verschillende eilanden hebben we de volgende totaal cijfers:

	1936	1937	1938
Curaçao	58.233	60.883	62.798
Aruba	21.638	23.719	28.155
Bonaire	5.827	5.565	5.536
St. Maarten	2.566	2.339	2.202
St. Eustatius	1.203	1.193	1.121
Saba	1.403	1.246	1.209

Uit deze cijfers blijkt wel dat de groei uitsluitend betreft de eilanden Curaçao en Aruba, terwijl de overige eilanden een — zij het dan ook kleine — achteruitgang vertonen.

Wat de districten op Curaçao betreft, vinden we de volgende cijfers:

	1936	1937	1938
Stadsdistrict	28.350	29.133	30.453
2e district	22.264	24.048	24.497
3e district	7.619	7.702	7.848

Zeer wisselvallig is het verschil tussen inwoners van het mannelijk en vrouwelijk geslacht.

We geven hiervoor alleen de cijfers van 1938, welke voor de benedenwindse eilanden percentsgewijze vrijwel voor de laatste drie jaren hetzelfde zijn.

	Mannen	Vrouwen
Curaçao stad	14.189	16.264
1e distr.	12.550	11.947
2e distr.	3.868	3.980
totaal	30.607	32.191
Aruba	15.525	12.630
Bonaire	2.394	3.142

Men ziet hieruit duidelijk een onttrekken van mannelijke arbeidskrachten van Bonaire ten gunste van de industrieën op Curaçao en vooral Aruba.

Op de Bovenwinden is dit nog sterker merkbaar, vooral op St. Maarten. Dit telde nog in 1936 1.041 mannen tegen 1.525 vrouwen. Maar in het afgelopen jaar waren hier slechts 805 mannen op 1.397 vrouwen.

St. Eustatius telde in 1938 506 mannen en 615 vrouwen. Saba 450 mannen en 759 vrouwen.

NIEUWS VAN HATO.

Woensdag 8 Maart arriveerden uit La Guaira op Hato de Directeur der Standard Oil te New-York, Mr. W. G. Gordon en Mr. L. G. Smith, Directeur der Lago Oil Co. te Aruba.

De heren werden in het Hato restaurant opgewacht door familieleden en zakenvrienden, met wie gezamenlijk de lunch gebruikt werd.

Met de lijndienst van 1 uur gingen de reizigers weer door naar Aruba.

Donderdag 9 dezer maakten op uitnodiging van „Onze Vloot" 37 opvarenden van het in onze haven liggend Amerikaanse eskader een rondvlucht boven Curaçao. De Fokker Oriol maakte daartoe een drietal vluchten.

Hierbij zij vermeld, dat niet slechts de hoogste rangen aan dit uitstapje deelnamen; het gezelschap bestond grotendeels uit onder-officieren en schepelingen, bij wie zich slechts enkele officieren gevoegd hadden.

DIVI-DIVI-CULTUUR.

Van het Departement Accountantsdienst sociale en economische zaken ontvingen we de volgende mededeling:

Gebruik van divi-divi.

In Nederland is het gebruik van divi-divi minimaal (niet meer dan enige tientallen tonnen per jaar). Dit looimiddel vindt vooral toepassing in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, in Duitsland en in de Balkan, maar ook daar noch elders behoort het niet tot de voornaamste gebezigde looimaterialen. Over het geheel bestaat de indruk, dat het gebruik van divi-divi eerder af- dan toeneemt.

Bij het z.g. kuiplooien wordt de divi-divi als zodanig gebruikt, maar dat procédé verliest steeds meer terrein. Vele looierijen bereiden zelf een (vloeibaar) extract voor direct gebruik, dat steeds in combinatie met andere looimiddelen wordt toegepast.

In de handel komt dus noch vloeibaar, noch vast divi-divi-extract voor.

Voor- en nadelen van divi-divi.

Als voordelen mogen worden genoemd het hoge looistof gehalte van het materiaal, de gemakkelijke extraheerbaarheid van de looistof en de lichte kleur van dit looimateriaal.

Daartegenover staan echter als belangrijke nadelen:

1. de divi-divi-looistof is minder waard (niet: minderwaardig) dan de andere gebruikelijke looimiddelen; zij looit het leer te los (sponzig) en is daardoor voornamelijk geschikt voor voorlooiing. Voorts zou zij, alleen gebruikt, het leer een ongewenste kleur geven, zodat divi-divi steeds gemengd met ander looimateriaal moet worden toegepast.

2. De looistof is als extract, vooral als vloeibaar extract vrijwel het minst bestendig van alle looimiddelen. Proeven met 2% oplossingen van verschillende looistoffen hebben aangetoond, dat na 60 dagen divi-divi een achteruitgang van bijna 30% te zien geeft, terwijl die b.v. bij de veel gebruikte quebracho en mimosa slechts enkele procenten bedraagt.

De door ons geraadpleegde deskundigen meenden dan ook, op grond van de tegenover de voordelen veel zwaarder wegende nadelen, de vestiging van een divi-divi-extractindustrie in het Gewest Curaçao beslist te moeten ontraden.

Echter vestigen zij de aandacht op de volgende mogelijkheid.

Bij kneuzing van de divi-divi-peulen ontstaat een poeder, dat zeer rijk is aan looistof (± 60%) en gemakkelijk in water tot een extract is op te lossen; daarnaast houdt men de hulzen met nog 18 à 20% looistof over. Dergelijke producten komen reeds in de handel, voor zover wij weten, echter nog niet uit Curaçao. Het ware wellicht te overwegen, of het voordeel zou opleveren, de Curaçaose divi-divi in die vorm te bereiden. Volgens onze inlichtingen zou een dergelijk poeder neiging vertonen tot het aantrekken van vocht en tot samenklonteren; en verscheping in goed drogen toestand en in goede tevens vochtwerende verpakking zal men dus dienen te letten.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

De schrijver R. Pietersz, werkzaam op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao is overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld op de ureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister aldaar.

Aan den hulpvuurtorenwachter te Cerro Bentana op Bonaire J. F. Neuman is, wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

W. Semeleer is benoemd tot hulp-vuurtorenwachter te Cerro Bentana op Bonaire voor de duur van de aan J. F. Neuman verleende vrijstelling van dienst.

Aan den seiner bij de landsradiodienst alhier M. Henriquez is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den tijdelijk schrijver U. van Breet, werkzaam op het Bevolkingsregister op Curaçao is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

De schrijver T. A. C. Beaujon is in activiteit hersteld en werkzaam gesteld ten kantore van den Hypotheekbewaarder tevens Hoofd van de Dienst van het kadaster alhier.

S. E. Lodrigo is met ingang van de 11de Maart 1939 benoemd tot tijdelijk bevolkingscontroleur op Curaçao.

Aan de telefoniste bij de landstelefoondienst op Aruba Mej. R. D. Dorothaal is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Mej. P. Dorothaal is, voor de duur van de aan Mej. R. D. Dorothaal verleende vrijstelling van dienst, benoemd tot telefoniste bij de landstelefoondienst op Aruba.

Tot leden van het Centraal Comité voor het gebiedsdeel Curaçao van de Afdeling Curaçao van de Vereniging „Het Nederlandse Rode Kruis" zijn benoemd: Norman M. Chumaceiro en H. J. Roefstra.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

C.V.B.-NIEUWS.

De C.V.B. deelt ons mede, dat a.s. Zondag 12 Maart om 4.30 uur namiddag een vriendschappelijke wedstrijd plaats vindt tussen R.C.C. en Jong Holland, op het voetbalterrein Mundo Nobo.

BEDRIJFSONGEVALLEN.

Bij een bedrijfsongeval op de Isla liep de Portugees R. zodanige verwondingen op, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het hospitaal. Naar de toedracht van het gebeurde wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

De 22-jarige werkman T., in dienst van de N.V. Pletterij, liep bij een ongeval op zijn werk een zodanige verwonding op aan zijn hoofd, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het hospitaal. Zijn toestand is vrij ernstig. Een onderzoek naar de oorzaak van het gebeurde wordt ingesteld.

AANRIJDINGEN.

Bij een aanrijding op de Koningin Emmabrug werd de bediende C. zodanig gekwest, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het Sint Elisabethsgasthuis alhier. Naar de oorzaak van de aanrijding wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

De 70-jarige vrouw T., die door een autobus aangereden zou zijn, liep hierbij zodanige verwondingen op, dat zij ter verpleging moest worden opgenomen in het hospitaal. De politie stelt een onderzoek in.

EEN AUTO IN BRAND.

In de nacht Maandag j.l. brak brand uit in een garage te Jan Doret. De personen-auto C-738 ging in vlammen op. Naar de oorzaak van de brand wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

STAAT

van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Februari 1939 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

ZEILSCHEPEN.

	Aantal	Inhoud in M^3 Bruto	Netto
Februari	112	13132	11605
Vor. maanden	127	17205	14905
Totaal	239	30337	26510

STOOMSCHEPEN.

	Aantal	Inhoud in M^3 Bruto	Netto
Februari	507	5977144	3278362
Vor. maand.	589	6832199	3705165
Totaal	1096	12809343	6983527

N.B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visserij.

STAAT

van het aantal vaartuigen, die het eiland ARUBA in de maand Februari 1939 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

ZEILSCHEPEN.

	Aantal	Inhoud in M^3 Bruto	Netto
Februari	46	5913	5293
Vor. maanden	59	6522	5867
Totaal	105	12435	11160

STOOMSCHEPEN.

	Aantal	Inhoud in M^3 Bruto	Netto
Februari	347	4479719	2497181
Vor. maand.	375	4703391	2596906
Totaal	722	9183110	5094087

N.B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visserij.

DANKBETUIGING VAN DE COMMANDANT VAN DE AMERIKAANSE OORLOGSBOTEN.

De Vice-consul van Amerika verzocht ons onderstaand schrijven te publiceren:

Willemstad, Curaçao, N.W.I.
10 March, 1939.

The American Vice Consul,
Willemstad, Curaçao, N.W.I.

Dear Mr. Moessner:

May I ask you to convey to his Excellency the Governor of Curaçao my sincere thanks and that of the officers and men of my command for the many courtesies that have been tendered us during our stay within his jurisdiction.

And I request that the Clubs and other organizations and the many private individual who have made our visit to Curaçao pleasant and memorable be apprised of our deep appreciation of the friendly and gracious hospitality extended to us while in their midst.

Very sincerly,
C. S. FREEMAN,
Rear Admiral, U.S. Navy,
Commander Submarine Force, U.S. Fleet.

LEZING VAN DEN HEER P. NOORDENBOS.

Woensdagmiddag hield de Heer P. Noordenbos, Directeur van het Registratuurbureau der Vereniging van Nederl. Gemeenten een lezing in de Statenzaal alhier betreffende de invoering van het bij ruim 600 Nederl. gemeenten in gebruik zijnde registratuur-stelsel voor de archiefordening. Ongeveer een honderdtal gouvernements ambtenaren woonden deze lezing bij.

De Heer Noordenbos werd door den Heer Gouvernements-Secretaris, de Heer Mr. C. F. Gronemeyer ingeleid, en ving de eerste van zijn reeks van drie te houden lezingen aan met 'n uiteenzetting te geven van de archiefordening en nam daarbij als beginpunt omstreeks het jaar 1800.

Spreker deed daarbij uitkomen aan welke vereisten de archiefordening dient te voldoen voor de huidige administratie en met het oog op het verzamelen van stukken die voor de historie van belang zijn.

Hij deed daarbij uitkomen dat vroegere systemen meer het oog hadden op de opberging dan wel het eenvoudig kunnen terugvinden der stukken en dat teneinde zulks te bereiken verschillende hulpmiddeltjes moesten worden gebruikt.

Volgens de voorschriften was een chronologische ordening voorgeschreven, waarbij het terugvinden bemoeilijkt werd omdat men het jaartal van het stuk diende te weten. Men kwam er daarom toe de stukken en rubrieken te verdelen.

Langzamerhand ging men echter over tot een verdere verdeling der stof en thans is voor de nieuwe archiefordening het onderwerp waarover de stukken handelen de basis voor de opberging geworden. Volgens een bepaald opgestelde code worden de stukken systematisch in mappen gebonden en de uniformiteit der code in de gemeentearchieven in Nederland en thans ook hier heeft bewerkstelligd dat men spoedig een inzicht kan verkrijgen in de bemoeiingen van de overheid.

Het archief blijft steeds groeien en wordt niet meer per jaar afgesloten, evenmin als de loop der stukken zich van de jaarwisseling iets aantrekt.

Hoewel volgens een bepaald plan gewerkt wordt is bij de ordening van het archief het persoonlijk inzicht niet geheel uitgesloten en daarom is de archiefordening niet het werk van de eerste de beste. Men dient daartoe objectiviteit te betrachten en dit vereist inzicht in de materie.

De lezing werd aandachtig gevolgd en aan het eind werd gebruik gemaakt van de gelegenheid tot het stellen van vragen, die door den heer Noordenbos op duidelijke wijze beantwoord werden.

ZEILVAART OVER DE MAAND FEBRUARI 1939

Landen van herkomst of bestemming	Aantal Aangekomen	Aantal Vertrokken
Aruba	24	20
Bonaire	27	23
Cumana	—	1
Jakmel	—	8
La Guayra	5	14
La Vela de Coro	10	14
Manzanilla	—	1
Mayaguez	—	1
Marigot	—	6
Pampatar	2	—
Pto. Cabello	17	21
Pto. Rico	1	—
Pto. Sucre	—	1
Rio Hacha	—	1
St. Martin	—	1
Santa Martha	—	2
San Juan P.R.	—	1
St. Barth	1	—
Trinidad	—	1
Tucacas	14	—
Turiamo	1	—
Zee	10	—
Totaal	112	111

Menigeen is alleen daarom gevallen, omdat hij meer lette op de schreden van anderen dan op zijn eigen.

Gelijke last maakt vriendschap vast.

Door beloften kan men vrienden krijgen; door daden kan men ze houden.

Nog wat dervens, nog wat zwervens,
En wij komen samen thuis;
Voor wie opziet naar het Kruis,
Is de dood het eind des stervens.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In Tsjecho Slowakije heeft gisteren een staatsgreep plaats gevonden van de Slowaakse seperatisten. President Hacha gaf ontslag aan den Slavischen Premier Tizo en 2 andere ministers. De staat van beleg is afgekondigd en verschillende personen zijn gearresteerd.

De Duitse pers was gisteren ten gunste van de nationalisten en gisterenavond tot diep in de nacht hield Hitler een bijzondere ministerraad.

Te Madrid hadden gisteren weder geweldige gevechten plaats met communisten die blijkbaar nog verschillend sterke posities hebben ingenomen. Men verwacht een spoedig offensief van Franco, waarvan het voorspel al is begonnen.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Minister Steenberghe opent de 4de Mei a.s. het Nederlandse paviljoen op de wereldtentoonstelling te New York. Jhr. Mr. A. C. D. de Graeff, oud Gouverneur Generaal van Ned. Indië en oud-gezant te Washington, zal zich de 22ste April per Nieuw Amsterdam naar Amerika begeven om bij de opening aanwezig te zijn.

Naar aanleiding van een bericht in de N.R. Crt. omtrent een eventueel bezoek van Dr. Colijn aan Amerika wordt vernomen, dat hierop wel is aangedrongen. Het is echter niet waarschijnlijk dat Dr. Colijn hieraan gevolg zal geven.

Op de diesvergadering van de Rotterdamse Kamer van Koophandel deelde de heer Goudriaan van de Nederlandse Spoorwegen mede, dat het verlies van de Nederlandse Spoorwegen over 1938 vermoedelijk 22,5 millioen gulden bedraagt.

Spr. wees er op dat tijdens de periode dat de minister van Justitie in het vervoer per wilde bus ingreep, in November van het vorige jaar, de verkoop van derde klasse kaartjes aanmerkelijk is gestegen. Spr. schatte het nadeel der wilde bussen voor de Spoorwegen op 6 tot 10 millioen gulden per jaar.

Verkeersstremming.

In verband met de werkzaamheden voor de vernieuwing van de Kon. Emmabrug zal alle verkeer over de brug van Maandag 13 Maart 1939 te 8.30 uur voormiddag tot nader aankondiging dag en nacht gestremd zijn.

Voor voetgangers en wielrijders zal gelegenheid bestaan om kosteloos met de veerbooten van den havendienst over te varen.

De Procureur-Generaal

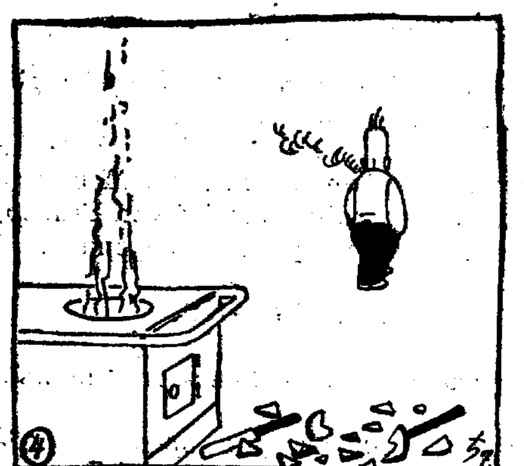
F. A. JAS.

Klagen heeft in uw onmiddellijke omgeving het zelfde effect, als het blaffen van een hond in de nacht; al de honden uit de buurt blaffen dadelijk mee.

ADAMSON HOUDT VAN PANNEKOEK.

Grootbedrijven in Nederland.

INTERNATIONALE VERVLECHTINGEN.

Concentratie op velerlei Gebied.

Kent het buitenland vele economische „kolossen", ook in Nederland dreunt, zij het niet zo hevig, hun zware stap. Verschillende concerns van inheemse of buitenlandse oorsprong, zijn hier werkzaam, al zijn deze gevaarten hier te lande meestal minder groot en minder gevarieerd van samenstelling dan in het buitenland. De meeste concerns in Nederland houden zich meer binnen een bepaalde branche; minder dan in het buitenland nemen zij belangen in industrieën, die met hun oorspronkelijk bedrijf slechts in verwijderd verband staan.

Het is nochtans niet eenvoudig, een overzicht te krijgen en te geven van de hier te lande gevestigde grootbedrijven met al hun vertakkingen. De grootbedrijven zijn om begrijpelijke redenen niet zeer gul met hun publicaties, aldus Br. in de „Tijd".

Daar onderstaand overzicht echter geen „onthulling bedoelt, maar slechts een algemeen idee wil geven van aard en omvang van het grootbedrijf in ons land, baseert het zich ook niet op geruchten of particuliere gegevens omtrent financiele belangenverbindingen, doch in hoofdzaak slechts op datgene, wat uit een ieder ter beschikking staande gegevens, als jaarverslagen, communiqués, etc. kan worden verzameld. Ook volledigheid is daarbij niet nagestreefd.

De Koninklijke.

Een wereldconcern, dat Nederland tot domicilie heeft uitverkoren, is de „N.V. Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlands-Indië." Dit is de Zondagse naam; in het dagelijks leven spreekt ieder van de „Koninklijke", en haar aandelen worden vaak niet anders betiteld dan als „Olies". De automobilist kent het concern weer anders: hij ziet het visitekaartje „Shell" op benzinepompen en oliebussen.

Een zeer globaal overzicht van de opbouw van dit concern, waaraan de Nederlands-Engelse figuur van Sir Henry Deterding zulk een groot aandeel heeft gehad, leert ons het volgende: Tezamen met de „Shell Transport & Trading Co. Ltd." te Londen heeft de Koninklijke alle aandelen van de (Nederlandse) „Bataafse Petroleum Maatschappij", kortweg B. P. M. genoemd, te Den Haag, en van de (Engelse) „Anglo Saxon Petroleum Co. Ltd." te Londen. De B.P.M. is de productiemaatschappij, die op haar beurt de meerderheid der aandelen bezit van 73 petroleum-ondernemingen, terwijl de Anglo Saxon een 40-tal opslag- en transport-maatschappijen bezit. De verkoop der producten van het concern is in handen van de „Asiatic Petroleum Co. Ltd.", waarvan de Koninklijke eveneens de meerderheid der aandelen heeft. Het concern heeft verder belangen in Amerika, die worden behartigd door de „Shell Union Corp.", waarvan de B.P.M. weer de meerderheid der aandelen bezit.

Het nominale aandelenkapitaal van de Koninklijke is een milliard gulden, waarvan echter „slechts" 505 millioen geplaatst is. De beurswaarde van deze aandelen kan men berekenen, als men weet dat de koers van „olies" momenteel ca. 315 is. De ruweolieproductie bereikte het vorige jaar een recordhoogte van bijna 32 millioen kg. ton, en de netto-winst bedroeg het vorige jaar meer dan 87 millioen, zodat dan ook een dividend kon worden uitgekeerd van 17 pCt.

De belangrijkste productiegebieden zijn Nederlands Indië, de Verenigde Staten en Mexico. Voor het vervoer harer producten beschikt het concern over een eigen vloot met niet minder dan 2½ millioen ton laadruimte.

De Unilever N. V.

De „Koninklijke" heeft op onze niet petroleum-houdende bodem vooral een financieel domicilie en daarnaast meer een afzet- dan een productiegebied. Ietwat anders is dat met een ander machtig internationaal concern, dat de laatste maanden vaak met de naam Poliep betiteld wordt ,maar in werkelijkheid de naam draagt van Unilever N.V. Het is de tweelingbroer van de Engelse „Lever Brothers Ltd.", de schepping van de gebroeders De Lever, van wie er een als Lord Leverhulme tot Peer werd verheven. Tussen beide genoemde lichamen heeft een wederkerige aandelenuitwisseling plaats gehad. De Britse Maatschappij werkt in het Britse Empire; de Nederlandse in heel de rest van de wereld.

Deze laatste is in 1927 gevormd uit de N.V. Anton Jurgens Verenigde Fabrieken en de N.V. van den Bergh's Fabrieken. In haar bezit is de meerderheid van aandelen van talrijke maatschappijen, waarvan wij slechts noemen: N.V. Hartog te Oss; Schicht A. G. te Aussig; Uniewinkelmaatschappij; Vinolia; Calvé-Delft. Verder is zij bij verschillende andere ondernemingen in meerdere of mindere mate geïnteresseerd, waaronder b.v. verschillende grote filiaalwinkelbedrijven in levensmiddelen hier te lande. In totaal omvat het concern 600 ondernemingen in 50 landen. In Nederland verschaft het een 6 á 7 duizend man werk.

Enige der door Unilever geproduceerde goederen zijn: margarine, zeep, veevoeder, glycerine, conserven, vlees, kaas, roomijs, chemische preparaten, papier, parfums en toiletartikelen. Zij heeft voor haar aanvoer en vervoer eigen schepen en scheepswerven. Waar zij haar grondstoffen haalt, met name in het zwarte werelddeel, brengt zij als handelaar weer allerlei Europese (voor een aanzienlijk deel Nederlandse) producten aan den man, van schoenen en textielwaren tot jenever en Philips-radio-toestellen.

De hoofdpositie van het concern ligt echter in de margarine-industrie, waar het in de verschillende West-Europese landen 70—90 pCt. der totale hoeveelheid produceert. Het nominaal aandelenkapitaal is 350 millioen, waarvan 200 millioen geplaatst. De winst bedroeg de laatste jaren 15 á 20 millioen.

Philips.

Het grootste bedrijf in Nederland zelf is dat der N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven. Het heeft te Eindhoven: lampen-, radio-apparaten-, bakeliet-, glas-, papier- en carton-, Röntgenbuizen-, neon-buizen-fabrieken. Haar laboratoria zijn wereldberoemd. Daarenboven omvat het concern nog een dertigtal buitenlandse fabrieken. In Nederland heeft het een kleine 20 duizend man personeel. Dochtermaatschappijen zijn o.a. de N.V. Radiodienst van Boxtel; de PHOHI; de NIROM; de General Electric; de N.S.F.; de N.V. Philips-Miller; verschillende metaaldraadgloeilampenfabrieken, b.v. „Volt" te Tilburg. Een overwegend belang heeft zij voorts bij de Holl. Draad- en Kabelfabriek te Amsterdam. Met de Begerha, de vereniging van enige metaaldraadfabrikanten bestaat een prijs- en quoteregeling.

Een omvangrijk concern is ook de Centrale Suikermaatschappij te Amsterdam, die een zevental suikerraffinaderijen en suikerfabrieken, w.o. b.v. de Westersuikerraffinarij te Amsterdam en de Beetwortelfabriek van Loon & Co. te Steenbergen, in volle eigendom heeft.

Voorts heeft zij de meerderheid van aandelen van zeven andere industrieën, waarvan de bekendste wel is de Algemene Suiker Maatschappij „Wittouck" te Breda. Met deze laatste samen richtte de Centrale Suiker Maatschappij op, de N.V. Intern. Suikermaatschappij te Amsterdam, die zich bezighoudt met de exploitatie van buitenlandse suikerfabrieken.

Ook in de glasindustrie hebben de laatste jaren een toenemende concentratie gebracht. De Verenigde Glasfabrieken te Schiedam, opgericht in 1899, hebben in de loop der jaren steeds meer Nederlandse Glasfabrieken aan zich getrokken. Zo werden achtereenvolgens overgenomen: de firma Jeekel te Leerdam; de glasfabriek „de Schie" te Schiedam; de van Deventer-glasfabrieken te Schiedam; de fabriek van Bakker & Zn. te Nieuw-Buinen, onlangs ook de Nederlandse Glasfabriek „Leerdam" te Leerdam. Slechts de Kristalunie te Maastricht staat, voor zover bekend, nog buiten het concern, dat ook buitenlandse verbindingen heeft, n.l. met de firma Heye te Düsseldorf.

De Algemene Kunstzijde Unie tenslotte neemt deel in het kapitaal van vele kunstzijdefabrieken, zo o.a.: de ENKA te Arnhem; de H. K. I. te Breda, en in verscheidene buitenlandse ondernemingen, zoals: Ver. Glanzstoff-Fabriken; de North American Rayon Co.; de American Bemberg; de British Enka; de Italo Olandese Enka.

Na de bovengenoemde „kolossen" zouden er nog verscheidene van relatief-geringere omvang te noemen zijn, zoals de concerns van Noury en Van der Lande te Deventer en van de N.V. Verenigde Chemische Fabrieken.

Merkwaardige vormen van concentratie vindt men ook in de verhouding, die er bestaat tussen de grote brouwerijen en hunne afnemers; en tussen verschillende sigarenfabrikanten en winkeliers, enz.

Een grote plaats vooral in de distributie nemen tenslotte een aantal ondernemingen in, zoals Bat'a, van Haren, C. & A., V. & D., Jamin, die weliswaar geen eigenlijke concerns zijn, maar waarvoor toch ook vele van de problemen gelden, die zich t.a.v. de concerns voordoen.

Zowel in het aanvaarden van het leed, als van de vreugde moet men breed zijn van opvatting.

We behoeven ons zelf geen sprookjes te vertellen, ons geen onwaarheden of onmogelijkheden voor te houden, ons geen valse vooruitzichten of beloften te stellen, doch we hebben slechts onze geest geheel en al te openen, zodat we mooi en lelijk beide tegelijk te zien krijgen en niet ten halve, zó dat net het steeds zwaarder wegende leed er toch ruimte genoeg blijft om ook het goede op te nemen.

TE VERWACHTEN SCHEPEN OVER DE MAAND MAART 1939.

11	Fransch.	Wyoming	Le Havre	pto. Colombia.
11	Eng.	Dramatist	pto. Cabello	??
12	Noorsch.	Ciss	Maracaibo	Ar.—Maracaibo
12	Duitsch.	Frida Horn	San Juan	Sto. Domingo
12	Ned.	El Libertador	Ar.-Maracaibo	Ar.—Maracaibo
12	„	Dido	La Guaira	Cristobal
12	„	Stuyvesant	New York	pto. Cabello
12	Fransch.	Champlain	La Guaira	Cristobal
12	„	Cuba	„	pto. Colombia
13	Noorsch.	Austvangen	Sto. Domingo	pto. Cabello
13	Ned.	Van Rensselaer	La Guaira	New York
13	Cubaan.	Cuba	San Juan	La Guaira
14	Noorsch.	Aluminum-boot	La Guaira	Maracaibo
14	Amk.	Santa Paula	New York	La Guaira
14	Duitsch.	Patricia	La Guaira	pto. Colombia
14	Poolsch.	Pilsudski	„	Cristobal
14	Ned.	Atlas	Maracaibo	Maracaibo
14	Fransch.	Oregon	Fort de France	Cristobal
15	Duitsch	Waldtraut Horn	pto. Colombia	pto. Cabello
15	Ned.	El Libertador	Ar.-Maracaibo	La Guaira.